

UCHWAŁA Nr 1320/19

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

z dnia 20 listopada 2019 r.

W sprawie przyjęcia przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego ostatecznej wersji Regionalnego Planu Działań do międzynarodowego projektu realizowanego w ramach Programu Interreg Europe, akronim: ATM for SME's.

Na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019, poz. 512) – uchwała się, co następuje:

§1

Zarząd Województwa Świętokrzyskiego przyjmuje ostateczną wersję Regionalnego Planu Działań do projektu realizowanego w ramach Interreg Europe, akronim: ATM for SME's w brzmieniu zgodnym z Załącznikiem nr 1 do Uchwały.

§ 2

Wykonanie Uchwały powierza się Marszałkowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Marszałek Województwa Świętokrzyskiego

Andrzej Bętkowski

REGIONALNY PLAN DZIAŁANIA PROJEKTU:

**„ACCESS TO MICROFINANCE FOR SMALL AND MEDIUM-SIZED
ENTERPRISES – ATM FOR SME`S, CZYLI *DOSTĘP DO
MIKROFINANSOWANIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH
PRZEDSIĘBIORSTW*”**

Kielce, 28.10.2019 r.

Projekt „Access to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises – ATM for SME’s, czyli „Dostęp do mikrofinansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw” jest realizowany przez Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli, funkcjonujące w ramach Oddziału ds. Promocji Gospodarczej Regionu, Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

Zespół zaangażowany w realizację projektu:

Tomasz Janusz – Zastępca Dyrektora Departamentu Inwestycji i Rozwoju UMWŚ

Liliana Krężołek – Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli, Oddział ds. Promocji Gospodarczej Regionu, Departament Inwestycji i Rozwoju UMWŚ,

Aneta Wachowicz - Sawa – Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli, Oddział ds. Promocji Gospodarczej Regionu, Departament Inwestycji i Rozwoju UMWŚ,

Anna Snoch – Oddział ds. Obsługi Księgowej Zadań Współfinansowanych z Funduszy Unijnych, Departamentu Budżetu i Finansów UMWŚ.

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i realizowany w ramach pierwszego naboru wniosków Programu INTERREG EUROPA (Oś priorytetowa 2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP; Działanie: „ATM for SMEs - dostęp do mikrofinansowania dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw”; Cel szczegółowy: 2.1. Poprawa wdrażania i programów rozwoju regionalnego).

Tłumaczenie: Liliana Krężołek

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE	2
2. SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO	10
3. INSTRUMENTY POLITYKI REGIONALNEJ ORAZ ZAKRES TERYTORIALNY	15
4. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	15
4.1 DZIAŁANIE REGIONALNE NR 1	18
4.1.1 OPIS STANU FAKTYCZNEGO I ISTNIEJĄCYCH POTRZEB	18
4.1.2 Doświadczenia zebrane podczas realizacji projektu.	19
4.1.3 Szczegółowy opis działania.....	21
4.1.4 Zaangażowane podmioty	23
4.1.5 Termin wdrożenia działania.....	24
4.1.6 Koszty	25
4.2 DZIAŁANIE REGIONALNE NR 2	25
4.2.1 OPIS STANU FAKTYCZNEGO I ISTNIEJĄCYCH POTRZEB	25
4.2.2 Doświadczenia zebrane podczas realizacji projektu.	26
4.2.3 Szczegółowy opis działania	27
4.2.4 Zaangażowane podmioty	29
4.2.5 Termin wdrożenia działania.....	30
4.2.6 Koszty	30
4.2.7 Monitorowanie	30

1. INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa projektu:

“Access to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises – ATM FOR SME`S”
„DOSTĘP DO MIKROFINANSOWANIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW”

Organizacja partnerska:

URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Państwo: POLSKA

Region NUTS2: PL72

Osoba do kontaktu: Liliana Kręzolek, Biuro Regionalne Województwa Świętokrzyskiego w Brukseli, Oddział ds. Promocji Gospodarczej Regionu, Departament Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach

Adres e-mail: liliana.krezolek@sejmik.kielce.pl

Tel.: +48 41 365-81-92

ZAŁOŻENIA PROGRAMU INTERREG ORAZ PROJEKTU „ATM for SME`s”

Interreg to program europejskiej współpracy terytorialnej. Jest to wspólnotowa inicjatywa uruchomiona przez Komisję Europejską podlegająca pod Dyrekcję Generalną ds. Polityki Regionalnej (Regional Policy Directorate General – DG REGIO). Celem tej inicjatywy jest pomoc wewnętrznym rejonom przygranicznym Wspólnoty oraz promowanie tworzenia i rozwoju sieci współpracy wzdłuż wewnętrznych granic. Początkowo program obejmował wyłącznie współpracę transgraniczną jednak w późniejszym okresie został rozszerzony i do chwili obecnej opiera się na współpracy ponadnarodowej i międzyregionalnej.

Realizując politykę spójności Unia Europejska dąży do ograniczenia dysproporcji między europejskimi regionami w zakresie stopnia rozwoju, wzrostu i jakości życia. Promuje działania mające uczynić Europę obszarem bardziej innowacyjnym, zrównoważonym i sprzyjającym włączeniu społecznemu. Założenia te składają się na program polityczny UE pn. strategia „Europa 2020”. Choć znaczna większość środków przeznaczonych na ograniczanie tych dysproporcji zarządzana jest na szczeblu krajowym to UE i państwa członkowskie wierzą, że rozwój regionalny można usprawnić dzięki współpracy ponad granicami.

Program Interreg Europa finansowany w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) został opracowany, aby wspierać pogłębianie wiedzy na temat polityki przez stosowne organizacje polityczne w celu poprawy osiągnięć polityk i programów rozwoju regionalnego. Pozwala on władzom regionalnym i lokalnym oraz innym podmiotom o znaczeniu regionalnym w Europie na wymianę praktyk i pomysłów dotyczących sposobu realizacji polityk publicznych i na znalezienie w ten sposób rozwiązań służących poprawie strategii na rzecz obywateli.

Program Interreg Europe dedykowany jest instytucjom z obszaru całej Unii Europejskiej, Norwegii i Szwajcarii.

Budżet programu na lata 2014 – 2020 wynosi 359 mln EURO, a jego koncentracja tematyczna skupia się na czterech obszarach:

- badania i innowacje,
- konkurencyjność MŚP,
- wspieranie gospodarki niskoemisyjnej,
- ochronę środowiska i efektywne gospodarowanie zasobami.

Programem zarządza francuski region Hauts-de-France, Wspólny Sekretariat mieści się w Lille (Francja).

PROJEKT ATM for SME's w REGIONIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Wspieranie zdolności sektora MŚP do zaangażowania się w rozwój na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych jest jednym z celów szczegółowych programu Interreg Europe. W całej Europie, jedną z głównych przeszkód na drodze do tworzenia przedsiębiorstw, jest zauważalny brak dostępu do kredytów i niewystarczający kapitał własny. Doświadczenie pokazuje, że układ mikrofinansowania może być przydatnym narzędziem do powstawania nowych przedsiębiorstw

i stymulowania wzrostu gospodarczego.

Założeniem projektu jest współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i dzielenie się wiedzą pomiędzy lokalnymi instytucjami mikrofinansowania, w celu stworzenia lepszego dostępu do finansowania dla sektora MŚP oraz zwiększenia społecznego zasięgu instytucji finansowych. Projekt zakłada powstanie regionalnych planów działań u każdego Partnera oraz nowych instrumentów polityki wsparcia sektora MŚP, opartych o międzynarodowe doświadczenia partnerów projektu zebranych podczas realizacji założonych działań.

Projekt: Access to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises – ATM for SME's", czyli „**Dostęp do mikrofinansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw**” wdrażany jest w ramach Osi priorytetowej: 2. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, Cel szczegółowy: 2.1. Poprawa wdrażania polityk i programów rozwoju regionalnego, w szczególności programów w ramach celu Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia oraz, w stosownych przypadkach, celu Europejska Współpraca Terytorialna, wspierających MŚP w wypracowywaniu i osiąganiu wzrostu gospodarczego oraz wprowadzaniu innowacji na wszystkich etapach ich cyklu życia.

PARTNERZY PROJEKTU

Liderem projektu jest węgierska Agencja Rozwoju: Fejér Enterprise Agency (HU). Łącznie projekt realizowany jest przez 10 partnerów z 8 krajów Unii Europejskiej: Polska, Węgry, Hiszpania, Niemcy, Włochy, Chorwacja, Norwegia oraz Belgia.

PARTNER 1

WĘGRY

NAZWA INSTYTUCJI: Agencja Przedsiębiorczości Fejér - Public body or body governed by public law – LIDER PROJEKTU

TYP PARTNERA: instytucja otoczenia biznesu

PARTNER 2

WĘGRY

NAZWA INSTYTUCJI: Ministerstwo Gospodarki Narodowej, Deputy State Secretariat Responsible for Implementing Economic Development Programs -

Departament Instrumentów Finansowych - Public body or body governed by public law

 TYP PARTNERA: administracja rządowa

 PARTNER 3

WĘGRY

NAZWA INSTYTUCJI: Zala County Foundation for Enterprise Promotion- Public body or body governed by public law

TYP PARTNERA: instytucja otoczenia biznesu

MIASTO: Zalaegerszeg

PARTNER 4

HISZPANIA

NAZWA INSTYTUCJI: European Business and Innovation Centre of Burgos (CEEIBurgos) - Public body or body governed by public law -

TYP PARTNERA: Business support organisation

MIASTO: Burgos

PARTNER 5

NIEMCY

NAZWA INSTYTUCJI: KIZ SINNOVA company for social innovation gGmbH - Body governed by private law (only nonprofit!)

TYP PARTNERA: instytucja otoczenia biznesu

MIASTO: Offenbach

PARTNER 6

WŁOCHY

NAZWA INSTYTUCJI: Autonomous Region of Sardinia Regional Department for Planning - Public body or body governed by public law

TYP PARTNERA: administracja samorządowa – Autonomiczny Region Sardynii

MIASTO: CAGLIARI (Sardynia)

PARTNER 7

CHORWACJA

NAZWA INSTYTUCJI: PORA Regional Development Agency of Podravina and Prigorje for Promotion and Implementation of Development Activities in Koprivnica Krizevci County - Public body or body governed by public law

TYP PARTNERA: Regional public authority

PARTNER 8

NORWEGIA

NAZWA INSTYTUCJI: Microfinance Norway - Body governed by private law (only nonprofit)

TYP PARTNERA: Instytucja otoczenia biznesu

MIASTO: Kolbotn

PARTNER 9

POLSKA

NAZWA INSTYTUCJI: WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE – URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

TYP PARTNERA: administracja samorządowa

REGION: województwo świętokrzyskie

PARTNER 10

BELGIA

NAZWA INSTYTUCJI: European Microfinance Network EMN aisbl - Body governed by
private law (only nonprofit)

TYP PARTNERA: instytucja otoczenia biznesu

MIASTO: Bruksela

CEL PROJEKTU ATM for SME`s

Głównym celem projektu jest rozwój sektora MŚP w zakresie powstania innowacyjnych - międzynarodowych instrumentów wsparcia finansowego oraz tworzenia nowych przedsiębiorstw i miejsc pracy, w szczególności:

- Tworzenie lepszego dostępu do mikrofinansowania dla sektora MŚP na poziomie lokalnym/ regionalnym,
- Zwiększenie zasięgu społecznego mikrofinansowania instytucji,
- Stymulowanie wzrostu gospodarczego oraz zachęcanie do powstawania nowych przedsiębiorstw.

Okres realizacji projektu: 60 miesięcy: 1 kwietnia 2016 - 31 marca 2021

Budżet /łączna wartość projektu/: 1 759 677,00 EURO

Project Partner 09 UMWS	EURO	PLN
Koszt całkowity	170 851,00	711 302,75
Wkład ERDF /85%/	145 223,35	604 607,34
Wkład budżetu województwa /15%/	25 627,65	106 695,41

REGIONALNA GRUPA INTERESARIUSZY W REGIONIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

Grupa interesariuszy projektu Access to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises – ATM for SME`s”, czyli „Dostęp do mikrofinansowania dla małych i średnich przedsiębiorstw” zapewnia, aby międzyregionalne pogłębianie wiedzy występowało zarówno na poziomie indywidualnym, jak i na poziomie organizacji i decydentów. W większości przypadków pojedynczej organizacji nie uda się wprowadzić zmian

polityce regionalnej. W

związku z tym, że tworzenie polityk regionalnych jest procesem złożonym, w który zaangażowanych jest wiele podmiotów, istotne jest, aby interesariusze brali udział w międzyregionalnym procesie pogłębiania wiedzy. Aby zwiększyć szanse wprowadzenia zmian w politykach regionalnych, partnerzy projektu powinni aktywnie angażować interesariuszy z regionu w działania projektu. Grupa ta skupia się zatem na kwestiach wewnątrzregionalnych i składa się z podmiotów pochodzących z każdego regionu. Niektórzy spośród interesariuszy mogą być tymi, którzy później, będą wdrażać zadania z planu działania.

W skład Regionalnej Grupy Interesariuszy wchodzi przedstawiciele m.in.: funduszy pożyczkowego i poręczeniowego, agencji rozwoju, izb gospodarczych, instytucji

bankowych i kredytowych, instytucji otoczenia biznesu, jednostek samorządu lokalnego oraz

regionalni przedsiębiorcy:

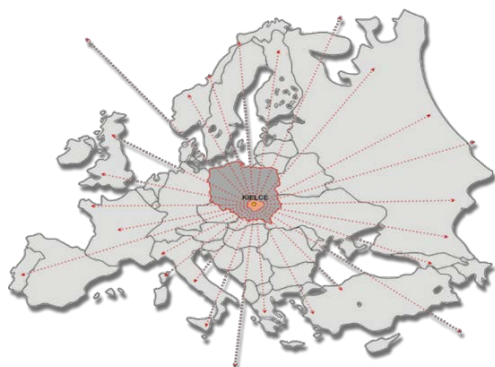
INSTYTUCJA:	INSTITUTION:
-------------	--------------

Zdjęcia: spotkania Regionalnej Grupy Interesariuszy w województwie świętokrzyskim (źródło: zasoby własne DPR, BRWŚ)

Izba Gospodarcza „Kraj turystyki zdrowotnej” w Kielcach	Chamber of Commerce „Medical Tourism Circle”
Staropolska Izba Przemysłowo-Handlowa w Kielcach	The Staropolska Chamber of Industry and Commerce
Staszowska Izba Gospodarcza w Staszowie	Staszów Economic Chamber
Tarnobrzaska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	Tarnobrzeg Regional Development Agency S.A.
Staszowskie Centrum Przedsiębiorczości w Staszowie	Staszów Entrepreneurship Centre
Staszowskie Tereny Inwestycyjne w Staszowie	Staszów Investment Ground
Centrum Targowo-konferencyjne Targi Kielce SA w Kielcach	Exhibition and Congress Center Targi Kielce SA
Bank PKO BP o/ Kielce	Bank PKO BP o/ Kielce
Bank Spółdzielczy o/Kielce	Cooperative Bank in Kielce
Bank Gospodarstwa Krajowego	National Economy Bank
Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich	National Association for Supporting Entrepreneurship in Końskie
Fundacja – Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach	Foundation - Agency for Regional Development in Starachowice
Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego	Loan Fund of the Świętokrzyskie Region
Świętokrzyski Fundusz Poręczeniowy	Guarantee Fund of the Świętokrzyskie Region
Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii	Świętokrzyskie Center for Innovation and Technology Transfer
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach	Regional fund for Environmental Protection and Water Management in Kielce
UZDROWISKO BUSKO-ZDRÓJ S.A.	BUSKO-ZDRÓJ S.A. Health and Spa Resort
Kielecki Park Technologiczny	Kielce Technology Park
Wyższa Szkoła Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych w Kielcach	University of Economics, Law and Medical Sciences in Kielce
Starostwa Powiatowe: Staszów, Sandomierz, Kielce	District Office: Staszów, Sandomierz, Kielce
Urzędy miast i gmin: Tuczepy, Staszów, Opatowiec, Połaniec, Sandomierz, Kielce	City and Municipality Office: Tuczepy, Staszów, Opatowiec, Połaniec, Sandomierz, Kielce

2. SYTUACJA SPOŁECZNO - GOSPODARCZA WOJEWÓDZTWA

ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Województwo Świętokrzyskie, usytuowane w środkowo – południowej części Polski, jest drugim, najmniejszym pod względem powierzchni Województwem Polski. Region charakteryzuje jeden z najniższych współczynników urbanizacji w kraju. Świętokrzyskie sąsiaduje z 6 województwami, w tym z czterema: mazowieckim, małopolskim, śląskim i łódzkim, w których ulokowane są metropolie o międzynarodowym i ponadregionalnym znaczeniu – Warszawa, Kraków, Katowice i Łódź. Odległość od Kielc – stolicy Regionu Świętokrzyskiego - do wymienionych, największych polskich centrów rozwoju gospodarczego wynosi od 120 do 180 kilometrów.

Województwo Świętokrzyskie jest usytuowane blisko wschodniej granicy Unii Europejskiej i wraz z pozostałymi czterema województwami (warmińsko – mazurskim, podlaskim, lubelskim i podkarpackim) stanowi część makroregionu Polska Wschodnia. W świętokrzyskim występują problemy o charakterze gospodarczym (niekorzystna struktura gospodarcza z dużą koncentracją zatrudnienia w rolnictwie), społecznym (wysoka stopa bezrobocia) i przestrzennym (wyraźne dysproporcje w rozwoju wewnątrz regionu).

W województwie świętokrzyskim od lat utrzymują się niekorzystne tendencje demograficzne, co skutkuje pogłębiającym się zmniejszeniem liczby ludności według

faktycznego miejsca zamieszkania. Liczba ludności w regionie spadła w 2017 roku do **1 247 732** osób, a więc o **5 168** w stosunku do poprzedniego roku i o **34 814** osób w stosunku do liczby mieszkańców odnotowanej w 2010 roku. W 2017 r., podobnie, jak w roku 2015 i 2016 na jednym kilometrze kwadratowym zamieszkiwało średnio **107** osób, tj. o **3** osoby mniej niż w 2010 roku.

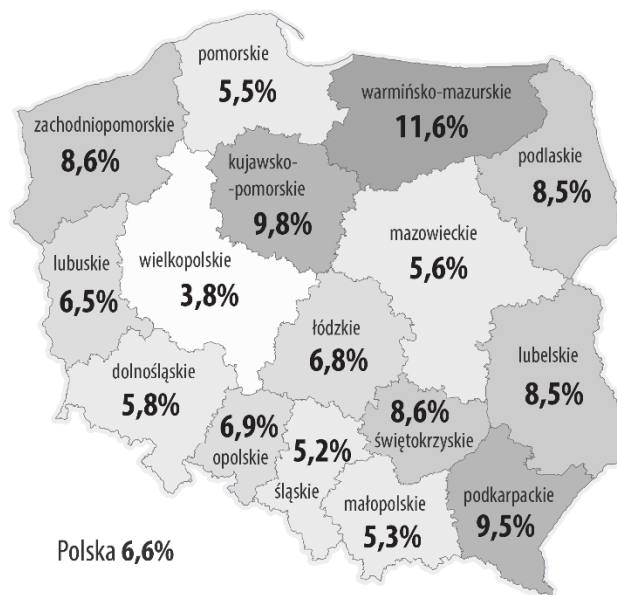
Wskaźnik urbanizacji dla województwa wyniósł w 2017 r. podobnie jak w roku poprzedzającym **44,57 %** i był jednym z najniższych w Polsce (niższa wartość wskaźnika wystąpiła jedynie w przypadku woj. podkarpackiego - **41,15 %**, najwyższa zaś dla województwa śląskiego **76,87%**). W przypadku tego wskaźnika w województwie widoczna jest tendencja spadkowa.

W ostatnich latach największą ekonomiczną grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym: w 2017 - **797 483 (63,91%)**, w 2016 r. **808 750 (64,55%)** i w 2010 r. **863 806 (67,35%)**. Grupą, w której w województwie na przestrzeni lat 2010-2017 odnotowywano przyrost są osoby w wieku poprodukcyjnym, których liczba wynosiła w 2017 r. **278 681**, czyli **22,34%** (w 2016 r. - **271 847 (21,70%)**, w 2010 r. - **232 533 - 18,13%**). Ciągła tendencja wzrostowa liczby osób starszych potwierdza nasilanie się niekorzystnych czynników demograficznych w świętokrzyskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w okresie ostatnich lat spadała zarówno w kraju jak i w województwie. W 2017 roku osiągnęła w świętokrzyskim **8,6 %**, dla porównania w kraju **6,6%**. Pomimo odnotowanych spadków stopy bezrobocia sytuacja bezrobotnych w województwie należy do najgorszych w kraju (gorszy wskaźnik charakteryzował tylko województwa: warmińsko- mazurskie - **11,6 %**, kujawsko-pomorskie - **9,8 %** i podkarpackie - **9,5 %**).

Stopa bezrobocia rejestrowanego

stan w końcu października 2017 r.

Źródło: www.stat.gov.pl

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON w województwie wzrosła w 2017 r. w porównaniu do 2016 roku. W 2017 r. na 10 tysięcy mieszkańców przypadało **900 przedsiębiorstw**, a w 2016 r. **887**, a od 2010 roku wskaźnik przedsiębiorczości wzrósł w świętokrzyskim o **52 podmioty** na 10 tys. ludności. Wartość nakładów (nakłady wewnętrzne) na badania i rozwój w relacji do PKB (ceny bieżące) wzrosła w 2015 r. do **0,61%**, zaś w 2014 r. wynosiła **0,34%**.

Nakłady inwestycyjne na środki trwałe w 2017 roku wyniosły w świętokrzyskim **1 211,6 mln zł** (w 2016 r. **1 108,2 mln zł**), należały tym samym do najmniejszych wśród województw Polski.

Gospodarka województwa świętokrzyskiego opiera się na wiodących branżach mających duży potencjał innowacyjny, a które zostały zidentyfikowane w Strategii Badań

i Innowacyjności (RIS3) „Od absorpcji do rezultatów – jak pobudzić potencjał województwa świętokrzyskiego 2014 – 2020+”. Wybrane zostały cztery główne inteligentne specjalizacje, oferujące największe możliwości rozwojowe regionu, uwarunkowane są potencjałem ekspansji oraz obecnym udziałem w lokalnej gospodarce:

1. Zasobooszczędne budownictwo.
2. Sektor metalowo-odlewniczy.
3. Turystyka zdrowotna i prozdrowotna.

4. Nowoczesne rolnictwo i przetwórstwo spożywcze.

oraz trzy horyzontalne specjalizacje:

5. ICT (technologie informacyjno-komunikacyjne).
6. Branża targowo-kongresowa.
7. Zrównoważony rozwój energetyczny.

Z przeprowadzonych badań wynika, że główną barierą powstrzymującą przed rozpoczęciem działalności gospodarczej jest niewystarczający kapitał na jego rozpoczęcie. Nie jest to wyłącznie problem województwa świętokrzyskiego. Z podobnymi problemami boryka się cała Polska i Europa.

79,6% osób fizycznych zakładających działalność gospodarczą wskazuje niedostateczne środki finansowe, jako główną przyczynę trudności w założeniu i prowadzeniu firmy w pierwszych 12 miesiącach działalności. Według GUS tylko 2,4% skorzystało z kredytu bankowego na etapie zakładania własnej działalności gospodarczej.

Poprawa dostępu do kapitału inwestycyjnego dla świętokrzyskiego sektora MŚP stanowi od lat jeden z priorytetów polityki regionalnej prowadzonej przez samorząd Województwa Świętokrzyskiego.

Analizując dostęp do mikrofinansowania zauważyć można, że problemem przy pozyskaniu pożyczki lub kredytu jest m. in. konieczność posiadania zabezpieczenia, zastawu czy poręczyciela. Jest to warunek szczególnie trudny do spełnienia w sytuacji osób młodych bez zaplecza finansowego i dorobku w postaci środków trwałych, nieruchomości. W przypadku banków dużą przeszkodą jest również brak historii kredytowej firmy, co dodatkowo sprawia, iż klient nie jest wiarygodny. Mimo to, istnieje czasem szansa na uzyskanie kredytu/pożyczki w instytucji komercyjnej, ale na warunkach (wysoki procent, krótki czas spłaty) które skutecznie odstraszą przedsiębiorców.

W perspektywie 2007-2013 w województwie świętokrzyskim wsparcie zwrotne z funduszy strukturalnych oferowane było w ramach działania 1.3 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego oraz w ramach działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Efekty takiego wsparcia zostały zmierzone poprzez oszacowanie zmian, jakie w wyniku zastosowania instrumentów zwrotnych dokonały się w różnych obszarach funkcjonowania przedsiębiorstw, które z nich skorzystały. Największy odsetek ostatecznych odbiorców wsparcia zwrotnego ocenił, że w rezultacie otrzymanego wsparcia wzrosła zdolność firmy do konkurencyjności na rynku (81%). W jeszcze większym stopniu uzyskane wsparcie przełożyło się na poprawę płynności finansowej przedsiębiorstwa (82%).

kolei dla 64% respondentów

skutkiem wsparcia finansowego przy zastosowaniu instrumentów zwrotnych był wzrost potencjału firmy do wprowadzania innowacyjnych rozwiązań.

W obecnej perspektywie finansowej 2014-2020 nastąpił zauważalny wzrost wykorzystania instrumentów finansowych w programach polityki spójności. W RPO WŚ 2014 - 2020 w działaniu 2.6 *Instrumenty Finansowe dla MŚP* przeznaczone zostało 61,5 mln euro na wsparcie w formie pożyczek i poręczeń dla świętokrzyskich firm z sektora MŚP. Jednocześnie, w ramach Działania 10.4 *Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy*, Poddziałania 10.4.1 *Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez zastosowanie instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych* przeznaczono ok. 38 mln euro na

dokapitalizowanie rozpoczęcia działalności gospodarczej w formie bezzwrotnej oraz instrumentów finansowych w formie mikropożyczek.

Instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się, jako finansowo wykonalne, ale nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych na skutek niedoskonałości rynku. Z kolei występowanie niedoskonałości rynku wiąże się z wieloma różnymi czynnikami.

W odniesieniu do aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw mamy do czynienia z niedoskonałością rynku mającą charakter tzw. luki finansowania i dotyczy ona przedsiębiorstw, które dysponując rentownymi projektami, w sytuacji braku własnych (wewnętrznych) środków finansowych, nie są w stanie pozyskać kapitału z zewnątrz (np. banku) na jego sfinansowanie, w tym kapitału na rozwój przez przedsiębiorstwa innowacyjne we wczesnych fazach ich rozwoju (seed, start-up).

Luka w dostępie do kapitału prowadzi do konsekwencji mających negatywny wpływ na rozwój lokalnej gospodarki. Wsparcie publiczne może w tym przypadku prowadzić do uzupełnienia oferty finansowania zewnętrznego o produkty finansowe skierowane do podmiotów znajdujących się w luce finansowej.

Zapotrzebowanie na kapitał zewnętrzny zgłaszają przede wszystkim małe (86%) i średnie (94%) przedsiębiorstwa. W przypadku mikroprzedsiębiorstw zainteresowanie zewnętrznymi źródłami finansowania jest znacznie słabsze – o środki te ubiegało się ok. 55% podmiotów, a wśród samozatrudnionych – tylko 38%. Należy przy tym podkreślić, że wynika to w dużej mierze z niskiej skłonności do podejmowania działalności inwestycyjnej mikroprzedsiębiorstw – jeśli pominąć te mikrofirmy, które nie podejmowały inwestycji, odsetek mikroprzedsiębiorstw jest porównywalny z małymi i średnimi podmiotami.

Środkami zwrotnymi (z kredytu, pożyczki lub leasingu) częściej niż mikroprzedsiębiorstwa są zainteresowane małe i średnie firmy – o przynajmniej jedno

tych źródeł finansowania

działalności ubiegało się 41% mikroprzedsiębiorstw wobec 82% małych i 86% średnich. Mikroprzedsiębiorstwa korzystają głównie z kredytu, leasingu lub dotacji.

Małe przedsiębiorstwa ubiegały się z analogiczną częstotliwością o kredyt i leasing. Średnie firmy z kolei zainteresowane były przede wszystkim kredytem (65%), a nieco słabiej również leasingiem i dotacją. Wkład kapitałowy częściej niż w przypadku mikroprzedsiębiorstw (2%) stanowił potencjalne źródło finansowania działalności małych i średnich firm (8-9%). Pożyczka natomiast stanowiła potencjalne źródło finansowania 9% mikro, 20% małych i 24% średnich przedsiębiorstw.

Środki zwrotne cieszyć będą się większym zainteresowaniem małych i średnich firm niż mikro (przynajmniej jednym z tych źródeł finansowania zainteresowanych jest łącznie co trzecie spośród wszystkich funkcjonujących w województwie przedsiębiorstw, w tym prawie połowa małych i średnich firm wobec 26% mikro).

Jednocześnie, biorąc pod uwagę różnice w liczebności populacji mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, należy mieć na względzie, że w ujęciu absolutnym zapotrzebowanie mikroprzedsiębiorstw na kapitał zewnętrzny w ramach środków zwrotnych również jest duże.

3. INSTRUMENTY POLITYKI REGIONALNEJ ORAZ ZAKRES TERYTORIALNY

Plan działania ma wywrzeć wpływ na:

- Program Inwestycji Na Rzecz Wzrostu i Zatrudnienia
- Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- Inny instrument polityki rozwoju regionalnego

Nazwa instrumentu polityki, którego dotyczy projekt:

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020

Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego, Departament Inwestycji i Rozwoju w ramach swoich kompetencji jest odpowiedzialny za przygotowanie i realizację najważniejszego instrumentu polityki regionalnej jakim jest Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, a także opracowanie i wdrażanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego, który stanowi najważniejsze narzędzie w realizacji ww. Strategii.

Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego przedstawia bezpośredni wpływ władz regionalnych na politykę regionalną i rozwój. Dokumenty te składają się obecnie z 6 celów strategicznych: 1. Rozwój infrastruktury regionalnej, 2. Kluczowe branże i sektory rozwoju regionalnego, 3. Budowanie kapitału ludzkiego i innowacyjnej gospodarki, 4. Zwiększenie roli ośrodków miejskich w stymulowaniu rozwoju gospodarczego regionu, 5. Rozwój obszarów wiejskich, 6. aspekty ekologiczne rozwoju regionu. Zdefiniowane wyżej kluczowe obszary były podstawą do kształtowania Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Świętokrzyskiego (instrument finansowy) w celu realizacji celów rozwoju polityki regionalnej.

Instrument finansowy, jakim jest RPO WŚ, został zaprojektowany na lata 2014-2020, jednak jego rzeczywiste wdrożenie potrwa do grudnia 2023 roku. Stwarza to sytuację, w której zaktualizowana Strategia ma wpływ na RPO WŚ 2014-2020, a także na RPO WŚ w następnej perspektywie.

Zaktualizowany instrument polityki regionalnej: Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, która obejmuje opracowany mechanizm modelu partnerskiego wdrażania instrumentów finansowych, będzie miała bezpośredni wpływ na kształt obecnego instrumentu polityki (2014-2020): Regionalny Program Operacyjny 2014-2020.

Co istotne, w przypadku możliwości realokacji przez Instytucję Zarządzającą części budżetu na instrumenty finansowe, będą one dystrybuowane zgodnie z zasadami zawartymi w Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, która z kolei będzie zawarta w RPO WŚ.

Co więcej, zaprojektowanie kształtu instrumentu regionalnej polityki finansowej: Regionalny Program Operacyjny 2021-2027, nowe zasady zawarte w Strategii znajdą odzwierciedlenie w obszarze zasad wspierania przedsiębiorców poprzez instrumenty finansowe. Oznacza to, że wszystkie doświadczenia i dobre praktyki zebrane podczas realizacji projektu "ATM for SME`s", które zainspirowały Instytucję Zarządzającą - Województwo Świętokrzyskie, były podstawą do opracowania i promowania modelu wdrażania instrumentów finansowych w ramach Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 został opracowany na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku.

RPO WŚ na lata 2014-2020 jest jednym z 16 regionalnych programów operacyjnych realizowanych w Polsce w perspektywie finansowej 2014-2020 i zarządzanych na poziomie regionalnym. Został on zatwierdzony przez Komisję Europejską (KE) decyzją z dnia 12 lutego 2015 r. i następnie zmieniony decyzją z dnia 11 sierpnia 2016 r.

RPO WŚ jest zgodny z postanowieniami Umowy Partnerskiej, przyjętej decyzją Komisji z dnia 23 maja 2014 roku.

Zadania RPO WŚ na lata 2014-2020 realizowane są w oparciu o następujące cele tematyczne: 1. Wzmocnienie badań, rozwoju technologicznego i innowacji, 2. Zwiększenie dostępności do wykorzystania i jakości ICT, 3. Wzmocnienie konkurencyjności MŚP,

4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach, 5. Promowanie adaptacji do zmian klimatu, zapobieganie ryzyku i zarządzanie nim, 6. Ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami, 7. Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie przeszkód w funkcjonowaniu kluczowych infrastruktur sieciowych, 8. Promowanie zrównoważonego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników, 9. Promowanie włączenia społecznego, zwalczanie ubóstwa i wszelkich form dyskryminacji, 10. Inwestowanie

w kształcenie, szkolenie i szkolenie zawodowe w celu nabycia umiejętności i uczenia się przez całe życie. Regionalny program operacyjny dla województwa świętokrzyskiego obejmuje jedenaście priorytetów: 1. Innowacja i nauka, 2. Konkurencyjna gospodarka, 3. Skuteczna i ekologiczna energia, 4. Dziedzictwo naturalne i kulturowe, 5. Nowoczesny transport, 6. Rozwój miast, 7. Skuteczne usługi publiczne, 8. Rozwój edukacji i aktywne społeczeństwo, 9. Włączenie społeczne i zwalczanie ubóstwa, 10. Otwarty rynek pracy, 11. Pomoc techniczna.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 jest programem dwufunduszowym finansowanym ze środków finansowych:

- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS).

Obszarem realizacji programu jest obszar województwa świętokrzyskiego. Całe województwo zaliczane jest do regionów słabiej rozwiniętych.

Alokacja środków unijnych (w tym funduszy rezerwy wykonawczej) wynosi 1 364 543 593,00 EUR, w tym 1 364 543 593,00 EUR:

- EFRR: EUR 980 704 066,00 EUR,
- ESF: EUR 383 839 527,00.

Instrumenty finansowe zawarte są w ramach osi priorytetowej 2 Konkurencyjna gospodarka, działania 2.6 Instrumenty finansowe dla MŚP oraz działania 10.4 Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, poddziałania 10.4.1 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez zastosowanie instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych (nabór wniosków i projekty niekonkurencyjne). W trakcie realizacji projektu ATM for SME's, który wpisuje się w cele strategiczne (2 i 3) Strategii Rozwoju oraz Działania 2.6 Instrumenty finansowe dla MŚP w RPO

WŚ, zdecydowaliśmy, że chcemy udoskonalić te instrumenty polityki: Strategia Rozwoju i RPO WŚ.

4. SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE NA TEMAT PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

4.1 DZIAŁANIE REGIONALNE NR 1

ZAPROJEKTOWANIE PARTNERSKIEGO MODELU WDRAŻANIA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

4.1.1 OPIS STANU FAKTYCZNEGO I ISTNIEJĄCYCH POTRZEB

Instrumenty finansowe stanowią kluczową część systemu wsparcia przedsiębiorczości w Unii Europejskiej, realizowanego w ramach Polityki Spójności. System ten w Polsce dotychczas w zdecydowanej większości opierał się o wsparcie bezzwrotne, co miało swoje uzasadnienie w generalnie niskim potencjale konkurencyjnym firm oraz niewielkim potencjale inwestycyjnym. W szczególności dotyczyło to nowotworzonych działalności gospodarczych jak również mikroprzedsiębiorstw.

Wraz z kolejnymi perspektywami finansowymi UE, kładziono coraz większy nacisk na potrzebę lepszego zbalansowania pomocy realizowanej za pośrednictwem grantów oraz wsparcia zwrotnego. Wynikało to przede wszystkim z poprawiającej się kondycji przedsiębiorstw i ich coraz większego potencjału inwestycyjnego. Należy zaznaczyć, że instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się, jako finansowo wykonalne, ale nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych na skutek niedoskonałości rynku.

Można spodziewać się, że przepisy regulujące zasady funkcjonowania europejskiej Polityki Spójności po 2020 roku będą kładły jeszcze większy nacisk na ograniczenie podaży grantów na rzecz wsparcia przedsiębiorstw, w tym start-upów, realizowanych za pośrednictwem instrumentów finansowych.

W dokumentach i raportach, opracowanych w województwie świętokrzyskim na rzecz realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020, dużo uwagi poświęcono na identyfikację barier rozwoju gospodarczego regionu. Oprócz wielu innych czynników, negatywnie wpływających na dynamikę procesów rozwojowych w regionie, zwrócono uwagę na relatywnie niski poziom przedsiębiorczości, słaby potencjał inwestycyjny firm, niewystarczający poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową oraz nowe technologie, czy niski poziom działalności eksportowej. Na ten stan rzeczy wpływ z pewnością ma m.in. struktura podmiotów gospodarczych w województwie, gdzie aż 92% wszystkich przedsiębiorstw

mikroprzedsiębiorstwa,
charakteryzujące się najmniejszym potencjałem rozwojowym, innowacyjnym, jak również mającym najbardziej utrudniony dostęp do kapitału inwestycyjnego, oferowanego na zasadach rynkowych.

Poprawa dostępu do kapitału dla świętokrzyskich przedsiębiorstw, w tym do start-upów, realizowanego w przyszłości głównie w postaci instrumentów finansowych, wymaga dużej aktywności, zarówno ze strony funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, jak i władz samorządowych.

Wyniki badania ankietowego, przeprowadzonego wśród świętokrzyskich przedsiębiorstw, jako część oceny ex-ante instrumentów finansowych w ramach RPOWŚ 2014-2020 wskazują, że głównymi powodami nie sięgania przez nie po kapitał inwestycyjny oferowany w postaci pożyczek, poręczeń, czy leasingu są m.in.:

- Brak zidentyfikowanych potrzeb,
- Zbyt duże ryzyko związane z zaciąganiem ww. zobowiązań,
- Brak przekonania o możliwości uzyskania takiego wsparcia,
- Brak zaufania do instytucji udzielających tego typu wsparcie.

Analiza wymienionych powyżej przyczyn nie korzystania z instrumentów finansowych, wymienianych przez ankietowanych przedsiębiorców, wskazuje, że istnieje znaczny potencjał dla zwiększenia stopnia popularności tego typu wsparcia dla przedsiębiorstw. Wymaga to jednak dużej aktywności podmiotów oferujących pożyczki lub poręczenia.

Mechanizmem, który niewątpliwie zwiększyłby popularność finansowania inwestycji przedsiębiorstw poprzez instrumenty finansowe, byłoby zawiązanie partnerstw funduszy pożyczkowych i poręczeniowych z samorządami lokalnymi.

Podsumowując, na podstawie powyższych informacji oraz doświadczeń zebranych podczas realizacji projektu "ATM for SME's" Instytucja Zarządzająca podjęła decyzję o usprawnieniu regionalnej polityki mikrofinansowania. Oznacza to, że pierwszym krokiem jest aktualizacja Regionalnej Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego.

4.1.2 Doświadczenia zebrane podczas realizacji projektu.

W katalogu Dobrych Praktyk: „Europejskie Dobre Praktyki: ATM for SME`s Doświadczenia z Projektu INTERREG”, zidentyfikowano, jako wynik wdrażania międzynarodowego projektu „ATM for SME`s”, z sukcesem funkcjonujące takie modele:

- Podejście partnerskie (CHORWACJA)
- Efektywne partnerstwo w mikrofinansowaniu (WĘGRY)

Za przykład może posłużyć wdrażany w Chorwacji model partnerstwa „CREDIT TO SUCCESS”. Zakłada on zawiązanie partnerstwa w administracji publicznej na szczeblach: narodowym, regionalnym i lokalnym z jednoczesnym zaangażowaniem tradycyjnych instytucji finansowych. Stanowi to gwarancję stworzenia wspólnego programu opartego na korzystnych warunkach dla klienta. W ramach tego partnerstwa chorwackie Ministerstwo Gospodarki i Rzemiosła oraz administracja lokalna zapewniają środki na dofinansowanie mikropożyczek, podczas gdy instytucje finansowe są w trakcie oceny propozycji otrzymanych od mikroprzedsiębiorstw oraz wypłaty pożyczek - **co stanowi dobry przykład współpracy i zaangażowania różnych podmiotów w regionie świętokrzyskim.**

Również bardzo dobrym przykładem, zidentyfikowanym w ramach realizacji projektu jest węgierski program „ZALAEGRSZEG CREDIT SUPPORT PROGRAM”, który bazuje na ustanowieniu skutecznego partnerstwa pomiędzy instytucjami mikrofinansowymi oraz biurem burmistrza, którego głównym celem jest podejmowanie wspólnych działań na rzecz wspierania dostępu do mikrofinansowania, m.in.: obniżenie wysokości oprocentowania mikropożyczek, tworzenia lepszych warunków dla młodych przedsiębiorców i mikroprzedsiębiorców. Ponadto usługi te zostały uzupełnione dostosowanym coachingiem i mentoringiem w celu wsparcia przedsiębiorców poza wsparciem finansowym, aby zapewnić większą liczbę udanych przypadków. Model ten stanowi dobry przykład współpracy w obszarze mikrofinansowania pomiędzy administracją rządową a instytucjami mikrofinansowymi, która może być powielana przez region świętokrzyski.

Dodatkowe informacje na temat Dobrych Praktyk w ramach projektu „ATM for SME`s” można znaleźć na stronie: <https://www.interregeurope.eu/atmforsmes/library/>

W regionie świętokrzyskim do korzyści płynących z takiego modelu wdrażania instrumentów finansowych w kolejnej perspektywie finansowej UE zaliczyć można:

- skuteczniejsze dotarcie z informacją do przedsiębiorstw o oferowanych typach wsparcia, jak również
- lepsze dostosowanie produktów finansowych do rzeczywistych potrzeb lokalnych środowisk przedsiębiorców.

Przyczyniłoby się to ponadto do wypracowania na poziomie gmin/powiatów stałego mechanizmu koordynacji polityki pro-gospodarczej we współpracy ze środowiskami biznesowymi oraz instytucjami otoczenia biznesu, zwiększając jednocześnie aktywność ww. środowisk w tym zakresie.

4.1.3

Szczegółowy opis działania.

Celem działania jest zawarcie w aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego zapisów, dotyczących systemu wsparcia przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim z pomocą instrumentów finansowych, polegającego na ścisłej współpracy funduszy pożyczkowych i poręczeniowych z samorządami lokalnymi na bazie lokalnych partnerstw.

Planowane działania:

Instrument polityki regionalnej, jakim jest Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, ma unikalny charakter, ponieważ jest nadrzędnym narzędziem polityki regionalnej i ma bezpośredni wpływ na rozwój regionalny. Jest to podstawowy i najważniejszy dokument regionu świętokrzyskiego opisujący obszary, cele i kierunki rozwoju regionalnego. Jest to strategiczna baza dla Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Świętokrzyskiego, którego faktyczna realizacja w regionie potrwa do grudnia 2023 r. - najważniejszego narzędzia finansowego dla regionu. Cele wskazane w Strategii stanowią podstawę do określenia kierunków finansowania wydatków zawartych w RPO WŚ.

Aktualna Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do 2020 roku została przyjęta Uchwałą XXXIII/589/13 przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego w dniu 16 lipca 2013 roku. Odzwierciedla on holistyczną koncepcję rozwoju polityki regionalnej i jej strategiczne cele w zakresie wytrwałości finansowej na lata 2014-2020 i kończy się 31 grudnia 2020 roku. RPO WŚ jest kluczowym instrumentem realizacji polityki wspierania wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w świętokrzyskim i spełnia cele strategii. Planujemy, że zaktualizowana Strategia (jak wskazują ramy czasowe) będzie miała wpływ na zasady dystrybucji środków finansowych w RPO WŚ, w tym instrumentów finansowych.

Na 2019 rok zaplanowano aktualizację Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego. Zaktualizowana Strategia będzie zawierała wnioski z najnowszej diagnozy stanu regionu, uwzględniała wnioski z monitoringu dotychczasowej realizacji celów Strategii, jak również będzie spójna z najnowszymi dokumentami strategicznymi, przyjętymi zarówno przez Rząd RP, jak i na szczeblu unijnym. Dokument ten będzie stanowił bezpośrednią podstawę dla opracowania regionalnego programu operacyjnego na kolejną perspektywę finansową UE – po 2020 roku.

W nowej Strategii znaczące miejsce zarezerwowane będzie dla kierunków działań, mających na celu wspieranie procesów rozwojowych w regionie, w szczególności poprzez zwiększanie potencjału inwestycyjnego i innowacyjnego świętokrzyskich przedsiębiorstw.

Przewiduje się, że w kolejnej perspektywie finansowej UE, system wsparcia przedsiębiorstw, w tym start-upów, oparty będzie w większym niż dotychczas stopniu na instrumentach finansowych.

W zapisach aktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego zawarte będą zapisy, mówiące o tym, że preferowany powinien być model wsparcia firm za pośrednictwem instrumentów finansowych, uwzględniający partnerstwa zawierane przez fundusze pożyczkowe i poręczeniowe z samorządami lokalnymi.

Projekt Strategii będzie następnie podlegał szeroko zakrojonym konsultacjom społecznym z przedstawicielami wielu środowisk, wśród których wymienić należy organizacje przedsiębiorców, instytucje otoczenia biznesu, uczelnie i instytucje badawczo-rozwojowe. Ważną częścią uzgodnień projektu Strategii będzie ponadto konsultacja jej zapisów z samorządami lokalnymi – gminami i powiatami.

Ostateczną wersją Strategii przyjmuje Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.

W chwili obecnej Instytucja Zarządzająca - Województwo Świętokrzyskie jest na etapie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego zgodnie z przyjętym przez Zarząd Województwa harmonogramem. Przedmiotem prac jest część diagnostyczna,

a cały proces obejmuje zaangażowanie różnych partnerów, w tym regionalnych interesariuszy zaangażowanych w realizację projektu "ATM for SME`s". Postanowienia dotyczące wprowadzenia mechanizmu, modelu wdrażania instrumentów finansowych, jako zasady priorytetowej, zgodnie z którą instrumenty finansowe powinny być wdrażane, zostaną zawarte w Strategii, która zostanie przyjęta jako forma wytycznej w pierwszej połowie 2020 roku.

Zapisy zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego stanowią bezpośrednią podstawę zasad realizacji i wdrażania projektów w regionie w ramach RPO WŚ 2014-2020 oraz wszystkich innych instrumentów rozwoju regionalnego, którymi dysponuje Zarząd Regionu.

Ponadto, wszystkie cenne doświadczenia zebrane w ramach realizacji projektu "ATM for SME`s", opisane w dziale 4.1.2 *Doświadczenia zebrane podczas realizacji projektu*, mają swoje odzwierciedlenie w kształcie i zasadach strategii rozwoju WŚ. Strategia jest jednym z wyznaczników aktywności również regionalnych interesariuszy, takich jak: Świętokrzyski Fundusz Pożyczkowy lub Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego. Instytucje te podlegają bezpośrednio Marszałkowi Województwa, czyli Instytucji Zarządzającej.

Oczekiwane rezultaty

Rezultatami takiego rozwiązania będą:

- bardziej efektywne, zgodne z faktycznymi potrzebami firm wsparcie rozwoju przedsiębiorczości,
- skuteczniejsze dotarcie z informacją o ofercie funduszy do potencjalnych odbiorców,
- zainicjowanie i rozwój dialogu i aktywnej współpracy różnych środowisk na poziomie lokalnym w celu kreowania skuteczniejszej polityki gospodarczej,
- korzystny wpływ na działania mające na celu tworzenie zrównoważonego, lokalnego społeczeństwa oraz gospodarki.
- założenia społecznego systemu mikrofinansowania będą pomocne w zatrzymaniu mieszkańców w małych miejscowościach i redukowaniu procesów migracji.

4.1.4 Zaangażowane podmioty

Liderem w procesie aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego jest Samorząd Województwa Świętokrzyskiego – w imieniu którego działa Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

Instytucja zarządzająca odpowiada za wdrażanie RPO WŚ. Instytucja ta inicjuje i ułatwia proces pracy, a także zaprasza i angażuje wszystkich innych, kluczowych ze strategicznego punktu widzenia, partnerów regionalnych. Po wszystkich konsultacjach i zatwierdzeniach Samorząd Województwa Świętokrzyskiego opublikuje zmodyfikowaną i zaktualizowaną Strategię.

Znaczącą rolę przewiduje się dla **ekspertów zewnętrznych**, pełniących w tym procesie funkcję doradczą, którzy będą wybierani zgodnie z zasadami zamówień publicznych. Ich rolą będzie przygotowanie zaktualizowanej diagnozy i skonsultowanie z Instytucją Zarządzającą zakresu dokumentów strategicznych.

Projekt Strategii podlega konsultacjom społecznym. W całościowy proces pracy zaangażowani będą regionalni eksperci z różnych dziedzin, takich jak: środowisko i dziedzictwo kulturowe, gospodarka regionalna, kapitał ludzki i usługi publiczne, terytorialny aspekt rozwoju i infrastruktura. Zaangażowani będą na przykład przedstawiciele różnych instytucji: Urząd Pracy w Kielcach, Regionalne Centrum Nauki i Technologii, Kielecki Park Technologiczny, Świętokrzyskie Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Kielcach, Stowarzyszenie Prywatnych Pracodawców Lewiatan w Kielcach, Fundusz Pożyczkowy w Kielcach, Fundusz Poręczeńiowy w Kielcach, Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości w Końskich, Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach, Izba Gospodarcza w Staszowie, Centrum Promocji

Wspierania Przedsiębiorczości
Sandomierzu, Uniwersytet Jana Kochanowskiego
w Kielcach, Politechnika Świętokrzyska, itp.

W kontekście niniejszego działania najważniejszymi podmiotami, z którymi uzgodniony zostanie ostateczny kształt zapisów, mówiących o partnerskim modelu wspierania firm z pomocą instrumentów finansowych, będą instytucje otoczenia biznesu (w tym fundusze pożyczkowe i poręczeniowe), przedsiębiorcy, samorządy lokalne.

Cały proces ma również wymiar krajowy i europejski poprzez współpracę w tym obszarze z przedstawicielami Komisji Europejskiej oraz Ministerstwa Inwestycji i Rozwoju.

4.1.5 Termin wdrożenia działania

Aktualny dokument "Strategia Rozwoju Regionalnego Województwa Świętokrzyskiego 2020" zostanie poddany szeregowi konsultacji w celu jego aktualizacji. Poniżej przewidziano precyzyjny harmonogram prac, których celem jest uwzględnienie wszystkich niezbędnych zmian w Strategii i stworzenie zaktualizowanego dokumentu.

W dniu 15 lutego 2019 r. Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zaakceptował projekt Uchwały Sejmiku określającej harmonogram prac nad aktualizacją Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+. 25 lutego 2019 r. Sejmik Województwa przyjął tą uchwałę, jednocześnie oficjalnie przyjmując harmonogram prac:

Zadanie	Podmiot odpowiedzialny	Termin realizacji
Opracowanie i przyjęcie założeń programowych aktualizowanej Strategii	Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego	I/II kw. 2019 r.
Wybór eksperta zewnętrznego, powołanie Zespołu zadaniowego ds. opracowania aktualizowanej Strategii oraz grup roboczych	Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego	I/II kw. 2019 r.
Opracowanie diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego – potencjały, obszary problemowe, trendy rozwojowe	Ekspert zewnętrzny.	II/III kw. 2019 r.
Określenie propozycji wizji i priorytetów rozwoju regionu, celów i projektów strategicznych, opracowanie systemu monitorowania i ewaluacji SRWŚ 2030+	Zespół Świętokrzyskie 2030+, Grupy robocze, Ekspert, Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego.	III kw. 2019 r.
Przygotowanie i przyjęcie wstępnego projektu aktualizowanej Strategii	Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego, Ekspert, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego.	IV kw. 2019 r.
Zaopiniowanie projektu aktualizowanej Strategii przez Komisje Sejmiku Województwa	Sejmik Województwa Świętokrzyskiego	I kw. 2020 r.
Przeprowadzenie konsultacji społecznych projektu	Zarząd Województwa	I kw. 2020 r.

aktualizowanej Strategii	Świętokrzyskiego, Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego.	
Przygotowanie i przyjęcie projektu aktualizowanej Strategii uwzględniającego wyniki przeprowadzonych konsultacji	Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego	II kw. 2020 r.
Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia aktualizowanej Strategii	Sejmik Województwa Świętokrzyskiego	II kw. 2020 r.
Działania informacyjne nt. opracowania Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+, w tym organizacja konferencji regionalnych i debat z udziałem środowisk regionalnych, zaangażowanych w politykę rozwoju województwa oraz mieszkańców regionu.	Departament właściwy ds. rozwoju regionalnego, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego	I kw. 2019 r. – III kw. 2020 r.

4.1.6 Koszty

Koszty związane z realizacją tego działania związane są głównie z procesem aktualizacji dokumentu polityki regionalnej - Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, który potrwa ponad rok. Poniżej przybliżony szacunek:

RODZAJ KOSZTU	WARTOŚĆ
Konsultacje społeczne (ok. 15)	~ 7,500 Euro
Ekspert zewnętrzny	~ 32,000 Euro
Regionalne konferencje (ok. 2)	~ 10,000 Euro
Spotkania grup roboczych i zespołów zadaniowych	~ 10,000 Euro
Dodatkowe ekspertyzy/ewaluacje/badania	~ 7,500 Euro
Razem	67 000 Euro

Działanie będzie finansowane z zasobów własnych – budżet województwa świętokrzyskiego.

4.2 DZIAŁANIE REGIONALNE NR 2

URUCHOMIENIE DODATKOWEGO WSPARCIA ZWROTNEGO DLA MŚP W REGIONIE

4.2.1 OPIS STANU FAKTYCZNEGO I ISTNIEJĄCYCH POTRZEB

W wielu krajach członkowskich Unii Europejskiej, podstawą rozwoju gospodarki są firmy z sektora MŚP. Sektor małych i średnich przedsiębiorstw jest nie tylko w Polsce prężnie rozwijającą się sferą gospodarki. W całej Unii Europejskiej niewielkie firmy

dominują wśród wszystkich podmiotów gospodarczych i gwarantują stabilne miejsca pracy. Wspieranie małych firm i ułatwianie im rozwoju w swoich branżach działalności, poprzez kreowanie przyjaznego otoczenia biznesowego, jest jak najbardziej wskazane. Dzięki temu wspiera się jednocześnie wzrost gospodarczy, innowacje, wzrost zatrudnienia

i integrację społeczną w skali wszystkich krajów członkowskich Wspólnoty.

Aby jednak wykorzystać w pełni potencjał tkwiący w małych firmach, należy je na bieżąco wspierać i dokładać wszelkich starań, aby zjawiska takie jak: duże wahania rynkowe, globalne spowolnienie gospodarcze oraz narastające kryzysy - nie przyczyniły się do ich upadku. Mając na uwadze powyższe czynniki zagrażające sprawnemu funkcjonowaniu sektora MŚP - wsparcie przedsiębiorczości zapewniają międzynarodowe programy i fundusze oraz regionalne programy operacyjne, realizowane na szczeblu poszczególnych województw.

Przedsięwzięcia podejmowane w projekcie, przykłady zidentyfikowane w Katalogu Dobrych Praktyk oraz zdobyte doświadczenia wskazują na potrzebę dalszego wspierania rozwoju sektora MŚP, generującego pozytywne zmiany w sferze rozwoju gospodarczego, innowacji, itp.

Wychodząc naprzeciw ww. oczekiwaniom - Instytucja Zarządzająca RPOWŚ 2014-2020 - podjęła decyzję o realokacji środków pomiędzy poszczególnymi działaniami. W związku z powyższym środki z Działania 2.3 *Tworzenie nowych modeli biznesowych świętokrzyskich przedsiębiorstw*, w wysokości: 11 500 000 EUR, zostały przesunięte na dokapitalizowanie instrumentów finansowych (Działanie 2.6 RPOWŚ 2014-2020), ukierunkowanych na wsparcie i rozwój sektora MŚP. Decyzja w ww. sprawie zapadła we wrześniu 2018 r.

4.2.2 Doświadczenia zebrane podczas realizacji projektu.

Inspiracją do podjęcia takich decyzji były niewątpliwie doświadczenia zebrane podczas licznych kontaktów z partnerami zagranicznymi projektu „ATM for SME`s”, którzy podobnie jak Województwo Świętokrzyskie borykają się z problemami rozwoju przedsiębiorczości, dotarciu do finansowo wykluczonych grup z odpowiednią ofertą mikrofinansowania.

- WŁOCHY: „Microcredit Fund na rzecz tworzenia przedsiębiorczości przy wykorzystaniu funduszy EFS”

Przykładem może posłużyć Autonomiczny Region Sardynii, który w ramach własnego Programu Operacyjnego, jako przedstawiciel Instytucji Zarządzającej, podobnie jak Region Świętokrzyski, ze środków EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego) uruchomił produkt „*Microcredit Fund for enterprise creation using ESF funds*”, który

zakłada wsparcie dla mikroprzedsiębiorców, którego celem jest pobudzenie regionalnej gospodarki poprzez zapewnienie dostępu do mikrofinansowania dla podmiotów indywidualnych, w szczególności start up`om. „Microcredit Fund” zakłada połączenie dwóch elementów jakimi są: usługa finansowa (mikropożyczki na dogodnych warunkach) oraz dopasowane do indywidualnych potrzeb usługi niefinansowe dla klientów chcących rozpocząć własną działalność gospodarczą. Ta inicjatywa może zostać wykorzystana przez świętokrzyskie w obszarze EFRR.

W poprzedniej perspektywie finansowej UE, obejmującej lata 2007-2013, instrumenty finansowe w ramach programu regionalnego, wdrażane były w regionie przez podmioty takie jak: Świętokrzyski Fundusz Poręczeniowy Sp. z o.o., Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica, Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o., Ośrodek Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości Rolnej w Sandomierzu, Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego

w Starachowicach. Wsparcie było ukierunkowane na poręczenia i pożyczki, udzielane podmiotom należącym do sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Obecnie w ramach RPOWŚ 2014-2020, instrumenty finansowe wdrażane są z wykorzystaniem Modelu Funduszu Funduszy. Wybór podmiotu wdrażającego, tj. Menadżera Funduszu Funduszy został dokonany na podstawie art. 12 ust. 4 Dyrektywy zamówieniowej i rekomendowanego przez Instytucję Koordynującą Umowę Partnerstwa, której funkcję pełni Minister Rozwoju dla wszystkich RPO (współpraca publiczno-publiczna). Rolę Menadżera Funduszu Funduszy, zgodnie z wypracowaną przez MR ścieżką postępowania dla IF - pełni Bank Gospodarstwa Krajowego, który wskutek otwartej procedury przetargowej dokonał wyboru 5 pośredników finansowych w regionie, oferujących wsparcie dla MŚP w postaci pożyczek oraz poręczeń, na warunkach korzystniejszych niż rynkowe:

- Fundacja Rozwoju Regionu Pierzchnica,
- Fundusz Pożyczkowy Województwa Świętokrzyskiego Sp. z o.o.,
- Lubelska Fundacja Rozwoju,
- Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości oraz
- Fundacja Agencja Rozwoju Regionalnego w Starachowicach.

4.2.3 Szczegółowy opis działania

Cel działania

Celem działania jest budowanie potencjału do wsparcia MŚP w regionie.

PODJĘTE ORAZ PLANOWANE DZIAŁANIA

PROJEKT „Access to Microfinance for Small and Medium-sized Enterprises – ATM for SME`s”
„DOSTĘP DO MIKROFINANSOWANIA DLA MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW”
jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Realokacja Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

W 2018 r. Instytucja Zarządzająca RPOWŚ 2014-2020 - podjęła decyzję o realokacji środków pomiędzy wybranymi działaniami RPOWŚ 2014-2020. W związku z powyższym środki z działania 2.3 *Tworzenie nowych modeli biznesowych świętokrzyskich przedsiębiorstw*, w wysokości: 11 500 000 EUR, zostały przesunięte na dokapitalizowanie instrumentów finansowych, ukierunkowanych na wsparcie i rozwój sektora MŚP, tj. na Działanie 2.6 *Instrumenty Finansowe dla MŚP*. Komisja Europejska wydała decyzję wykonawczą przyjmującą wyżej opisane zmiany w RPOWŚ 2014-2020 dnia 25 września 2018r. (Decyzja Wykonawcza Komisji nr: C(2018) 6334 final).

Aktualizacja Strategii Inwestycyjnej

W związku z zachodzącymi zmianami sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz zmianami uwarunkowań wynikających z krajowych i unijnych dokumentów - w pierwszym półroczu 2019 r. zostanie przeprowadzona aktualizacja *Strategii Inwestycyjnej wdrażania instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020*. Powyższa Strategia określa ogólne kierunki, cele, sposoby i zasady wdrażania instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 i jest podstawą do ustalenia zasad współpracy pomiędzy IZ RPOWŚ, a podmiotami wdrażającymi instrumenty finansowe w regionie.

W zaktualizowanej Strategii zostaną uwzględnione zapisy dotyczące potrzeby zwiększenia kapitału zwrotnego, jako podstawy tworzenia w przyszłości Regionalnego Funduszu Rozwojowego w ramach regionalnej polityki wspierania przedsiębiorczości.

Dokapitalizowanie instrumentów finansowych (Działanie 2.6 *Instrumenty Finansowe dla MŚP* RPOWŚ 2014-2020) kwotą: 11 500 000 EUR – pozwala na zarezerwowanie w nowej Strategii znaczącego miejsca dla kierunków działań, mających na celu wspieranie procesów rozwojowych w regionie, w szczególności poprzez zwiększenie potencjału inwestycyjnego i innowacyjnego świętokrzyskich przedsiębiorstw, w tym poprzez łatwiejszy dostęp do instrumentów finansowych.

Procedury związane z uruchomieniem wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców: mikro, małych i średnich przedsiębiorstw – zostaną zrealizowane w pierwszym półroczu

2019 r., tj. po podjęciu przez Instytucję Zarządzającą RPOWŚ 2014-2020 – decyzji o aneksowaniu obowiązującej umowy, zawartej pomiędzy Zarządem Województwa Świętokrzyskiego, a Bankiem Gospodarstwa Krajowego.

Następnie, nastąpi uruchomienie wsparcia na rzecz ostatecznych odbiorców: mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Pomoc w ramach instrumentów finansowych, nakierowana będzie nadal na wsparcie przedsiębiorstw koncentrujących swoją działalność na terenie województwa świętokrzyskiego, dostarczanie kapitału zaangażowanego i kapitału na rozruch, kapitału na rozszerzenie działalności, kapitału na wzmocnienie podstawowej działalności przedsiębiorstwa lub realizację nowych projektów, przechodzenie przedsiębiorstw na nowe rynki lub na nowe rozwiązania. Wsparcie może obejmować inwestycje, zarówno w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, jak również kapitał obrotowy, zgodnie z przepisami prawa unijnego.

Wdrożenie projektu "ATM for SME's" stworzyło dobrą okazję do konsultacji i dyskusji z regionalnymi instytucjami mikrofinansowymi. Podczas obecnego dialogu i wymiany doświadczeń Urząd Marszałkowski, jako instytucja zarządzająca i twórca polityki, mógł reagować na potrzeby rynku i wprowadzić pewne zmiany. Obniżono wskaźniki związane z liczbą wspieranych przedsiębiorstw z 1924 do 932, w celu zapewnienia atrakcyjniejszej oferty dla klientów zainteresowanych kredytami na preferencyjnych warunkach. Rozwiązanie to spełniło oczekiwania konsumentów i zwiększyło zainteresowanie oczekiwanymi kredytami wśród przedsiębiorców.

Oczekiwane rezultaty

Rezultatem ww. działań związanych z uruchomieniem w regionie świętokrzyskim dodatkowego wsparcia zwrotnego dla MŚP będzie uzupełnienie luki w finansowaniu MŚP na rynku oraz bardziej efektywne wsparcie firm, zgodne z ich potrzebami, umożliwiające rozwój i wzmacnianie ich pozycji rynkowej.

4.2.4 Zaangażowane podmioty

Liderem w procesie aktualizacji Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 jest samorząd województwa świętokrzyskiego

w imieniu którego działa Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego.

Komisja Europejska i Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju biorą również udział w renowacjach programu, co nadaje całościowy wymiar krajowy i europejski.

Kluczowym partnerem jest również **Bank Gospodarki Narodowej (BGK)**, który odgrywa rolę pośrednika w regionalnym systemie mikrofinansowania. Jest to narodowy bank rozwoju, którego celem jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego i sektora publicznego w Polsce i w regionie świętokrzyskim. Bank jest partnerem finansowym aktywnie wspierającym przedsiębiorczość i skuteczną realizację programów rozwojowych. Jest również inicjatorem i uczestnikiem współpracy

między biznesem, sektorem publicznym i instytucjami finansowymi. Bank wraz z innymi instytucjami rozwojowymi odgrywa istotną rolę w realizacji przyjętej przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju, która jest kluczowym dokumentem w średnio- i długoterminowej polityce gospodarczej w Polsce.

4.2.5 Termin wdrożenia działania

Zadanie zostało już częściowo zrealizowane. Zmiany polegające na realokacji środków EFRR w ramach RPOWŚ 2014-2020 zostały zatwierdzone decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej w dniu 25 września 2018 r.

Działania operacyjne związane z aktualizacją Strategii Inwestycyjnej oraz z aneksowaniem bądź zwarciem odpowiednich umów dotyczących przekazania środków zwrotnych wybranym instytucjom zostały przeprowadzone 12 czerwca 2019 roku.

4.2.6 Koszty

Nie dotyczy. Działania prowadzone w ramach zadań własnych Urzędu.

4.2.7 Monitorowanie

Do monitorowania ww. działań Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 zostaną przede wszystkim użyte dane pochodzące z systemu informatycznego SL 2014.

Data: _____

Podpis: _____

Pieczętka instytucji partnerskiej: _____

